

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: آیین/ هیأت تحریریه مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس.
مشخصات نشر: تهران: شمس الشموس، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص. ۱۴،۸ × ۲۱

فروست: مثنوی در عصر حاضر؛ ۳. همراه با حضرت رسول(ص).

ISBN: 978-964-2910-10-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۱۰-۱۰-۶

فهرست نویسی: فیبا

موضوع: محمد(ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - در ادبیات

موضوع: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. مثنوی - محمد(ص)

موضوع: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. مثنوی - نقد و تفسیر

شناسه افزوده: مولوی جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. مثنوی. شرح

شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس.

رده بندی کنگره: ۵۲۰/۱/۱۹۱۳۹۱ PIR

رده بندی دیویی: ۱/۳۱ فا ۸

شماره کتابخانه ملی: ۲۹۰۹۴۷۳

عنوان کتاب: آیین

نویسنده: هیأت تحریریه مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

ناشر: انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

نوبت چاپ: اول، مهر ۹۱

شمارگان: ۵۰۰

چاپ: سیمرغ

ISBN: 978-964-2910-10-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۱۰-۱۰-۶

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

تهران: خیابان شریعتی، بالاتر از خیابان مطهری، کوچه شکرآبی پلاک ۴۷.

تلفن: ۸۸۴۷۲۲۹۰، ۸۸۴۵۴۷۴۸، ۸۸۴۳۰۴۲۶

مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

دانشجویان دانشگاه های تهران

فهرست مطالب

مقدمه	۳
فصل اول: از تقلید تا تحقیق	۹
فصل دوم: یا ایها المزمّل	۱۵
فصل سوم: تو به پیغمبر به چه مانی بگو	۲۳
فصل چهارم: ستیزه عقل و جهل	۲۹
فصل پنجم: بخوان و بالا برو	۳۹
فصل ششم: معجزات	۵۳
فصل هفتم: مثل کوه، مثل تاه	۶۱
فصل هشتم: کیش مهر	

کیش مهر	۷۳
صبر و مدارا	۷۷
رحمت واسعه	۷۹
برای وصل کردن	۸۲
شافع امت	۸۸

فصل نهم: خسی بر آب

خسی بر آب	۹۵
دشمنی خویشان	۹۶
مشركان	۹۹

۱۰۷.....	یهود و نصاری
۱۱۰.....	منافقان
۱۱۹.....	فصل دهم: مکر نفس
۱۳۱.....	فصل یازدهم: تسلیم حق
۱۴۷.....	فهرست منابع

www.ketab.ir

مقدمه

www.ketab.ir

مقدمه

باغبانی که نهال درخت میوه را در زمین می‌کارد، خود درخت منظور نظر و هدف اصلی باغبان نیست بلکه او چشم به ثمر و میوه آن دوخته است و به خاطر آن از درخت مراقبت می‌کند. محمد ﷺ، همان که خدا او را مورد خطاب لولاک ساخت،^۱ نیز هدف از خلقت آدم ﷺ و انبیاء دیگر و آسمان‌ها و زمین بود و به همین سبب فرمود:

«آدم ﷺ و انسان‌های بعد از او در روز قیامت زیر پرچم من هستند»^۲

پس به معنی آن شجر از میوه زاد

مگر به صورت از شجر بودنش ولاد

مصطفی زین گفت کآدم و انبیا

خلف من باشند در زیر لوا^۳

نسب او پشت در پشت تا آدم ﷺ همه انسان‌هایی والا و صاحبان حوادث بزرگ بوده‌اند، با این همه از عرش تا فرش کسی همجنس او نیست که فرمود:

من از نور خداوند عزوجل آفریده شدم^۴ و نور حق را تمی توان پرسید از چه

۱- مناقب آل ابیطالب ﷺ، ج ۱، فصل فی اللطائف، ص ۲۱۷: «لولاک لما خلقت الأفلاك».

۲- همان، ص ۲۱۴: «آدم و من دونه تحت إوائی يوم القيامة».

۳- مثنوی معنوی، دفتر چهارم، ابیات ۵۲۴ - ۵۲۴.

۴- الامالی طوسی، ص ۶۵۴: «عن الحسن بن علی ﷺ قال سمعت جدی رسول الله ﷺ یقول خلقت من نور الله (عز و جل) و خلقت اهل بیتی من نوری».

به وجود آمده و خلقت حق را نمی‌توان گفت که تار و بودش از چیست.

مغز او خود از نسب دور است و پاک
نیست جنشش از سمک کس تا سماک
نور حق را کس نجوید زاد و بود
خلعت حق را چه حاجت تار و بود^۱

عبارت «نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ»^۲ که از حضرتش نقل شده در بیان قدر و منزلت اوست. همچنان که سجده فرشتگان بر حضرت آدم عليه السلام نیز به خاطر عظمت و شرافت او و ائمه معصومین عليهم السلام می‌باشد.^۳

بهر این فرموده است آن ذوقنون
رَمَزْنَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ
گر به صورت من ز آدم زاده‌ام
من به معنی جنت خدا افتاده‌ام
کز برای من بدش سجده ملک
وز بی من رفت بر هفتم فلک^۴

البته این همه اعزاز و تکریم بی‌جهت نبود. آن هنگام که ندای «أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ»^۵ در گوش جان‌ها پیچید، بار عشقی که سنگینی آن کوه را بسان ریگی ساییده می‌کند و عظمتش فلک را به صد شکاف از هم جدا می‌کند،

۱- مثنوی معنوی، دفتر چهارم، ابیات ۱۰۳۹-۱۰۳۸.

۲- مناقب آل أبی طالب عليهم السلام، ج ۳، فصل فی المفردات، ص ۲۶۹: «و منه قوله قال عليه السلام نحن الآخرون السابقون يوم القيامة».

۳- تأویل آیات الظاهره، سوره ص و ما فیها من الآيات فی الأئمة الهداة، ص ۴۹۸: «قال رسول الله صلى الله عليه وآله: ... قلما خلق الله عز و جل آدم أمر الملائكة أن تسجدوا له و لم يؤمروا بالسجود إلا لأجلنا».

۴- مثنوی معنوی، دفتر چهارم، ابیات ۵۲۸-۵۲۶.

۵- سوره مبارکه اعراف، آیه ۱۷۲: «وَ إِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَ أَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ».

محمد ﷺ به شوق و رغبت به دوش گرفت و اولین فردی بود که بلی گفت.^۱

با محمد بود عشق پاک جفت
بهر عشق او را خدا لولاک گفت
منتها در عشق چون او بود فرد
پس مر او را ز انبیا تخصیص کرد^۲

اما خداوند چه کریمانه این همه قداست، عظمت و رحمت را در قالب بشری خاکی بر انبیاخت تا نواله‌ای نزد ما بی‌برگان زمینی نهد و ما را به دست او هدایت و سعادت بخشد!

این فضیلت خاک را ز آن رو دهیم
که نواله پیش بی‌برگان نهیم

به‌راستی چه باشرافت بی‌برگانی و چه عظیم عنایتی! پس چرا به خود نبالیم که خداوند این عظیم‌ترین کرامتش را بی‌آنکه مستحقش باشیم به ما بخشیده است؟!

و دیگر چه جای اندوه؟! چه جای ناسپاسی به درگاه خدا و سرسپردن به فرومایگی‌ها؟! آری، اکنون که راه هفت آسمان به واسطه وجود رسول اکرم ﷺ برایمان باز است،^۳ چرا نخواهیم معراج و به اوج آسمان‌ها رفتن را بارها و بارها تجربه کنیم و با خدا در بزم محبت مقابل نشینیم:

۱- الکافی، ج ۱، باب «مولد النبی ﷺ و وفاته»، ص ۴۴۱: «امام صادق علیه السلام فرمود یکی از فریش به رسول خدا ﷺ گفت: شما که آخرین و پایان پیغمبران هستی، به چه سبب (در مقام و رتبه) از همه پیش افتادی؟ فرمود: زیرا من نخستین کسی بودم که به پروردگارم ایمان آوردم و نخستین کسی بودم که پاسخ گفتم».

۲- مشنوی معنوی، دفتر پنجم، ابیات ۲۷۳۸ - ۲۷۳۷.

۳- الخرائج و الجرائح، ج ۱، ص ۲۱: «امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی که پیامبر متولد شد، قریش عزت و عظمت پیدا کردند و عرب آن‌ها را «اهل الله» نامیدند و ابلیس در ابتدا هفت آسمان را می‌شکافت و بالا می‌رفت. پس زمانی که حضرت عیسی علیه السلام متولد شد، از به آسمان منع شد و فقط تا آسمان چهارم بالا می‌رفت. پس وقتی پیامبر اسلام در سال عام الفیل، ماه ربیع‌الأول، هنگام طلوع فجر متولد شد، از همه هفت آسمان منع گردید و شیاطین توسط ملائکه هدف تیرهای شهاب قرار گرفتند».

به معراج بر آید چو از آل رسول آید

رخ ماه ببوسید چو بر بام بلندید

این کتاب نیز کوششی است در جهت اشاره به برخی از اوصاف ایشان با استفاده از مثنوی مولانا و به منظور تأسی به حضرتش به عنوان الگوی حسنه ما مسلمانان. البته باید بگوییم در نقل حکایات، احادیث و امثال، از آن دسته اشعار مولانا استفاده شده که سندیت و منبع معتبر شیعی برای آن یافته‌ایم؛ هرچند مولانا در سرودن اشعار بیشتر از آنکه به جنبه تاریخی وقایع و حفظ جزئیات آن دقت داشته باشد، به عبرت‌ها و پیام‌های آن واقعه و بیان سیره پیامبر اکرم ﷺ پرداخته است.

و اینک... آمین

